

Jak wyroki sądowe wpływają na instytucje kultury i ich dyrektorów

– PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

eBOOK

PRAWO I FINANSE
W KULTURZE

DORADZTWO DLA INSTYTUCJI

Jak wyroki sądowe wpływają na instytucje kultury i ich dyrektorów

– PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

Orzeczenia sądowe mogą kształtować działalność instytucji kultury, wpływając na finanse, zatrudnienie i zarządzanie. Dyrektorzy zyskują wiedzę, jak unikać rodzajów ryzyka prawnego i skutecznie dostosować działalność do obowiązujących przepisów. Znajomość najnowszych wyroków pozwala lepiej interpretować regulacje, przygotować instytucję na ewentualne kontrole oraz podejmować świadome decyzje minimalizujące ryzyko odpowiedzialności prawnej. To także szansa na optymalizację działań zgodnie z aktualnym orzecznictwem. Sprawdź kilkanaście ważnych wyroków i rozstrzygnięć i zyskaj pewność, że wykonujesz swoje zadania jako dyrektora, zgodnie z prawem.

Renata Kajewska
redaktor prowadząca

Na prawowkulturze.pl zapraszamy na 2 nowe szkolenia online:

W jaki sposób instytucja kultury może
skutecznie współpracować z organizatorem

Kalendarz obowiązków sprawozdawczych
i dokumentacyjnych w bibliotece publicznej

Spis treści

- Uszycie kostiumów teatralnych może być przedmiotem umowy o dzieło – wyrok Sądu Najwyższego
- Złożenie podpisu elektronicznego przez nieuprawnioną osobę to podstawa do dyscyplinarki – wyrok Sądu Najwyższego
- Samowolny urlop nie musi powodować dyscyplinarnego odwołania dyrektora instytucji kultury – wyrok Sądu Najwyższego
- Jeżeli pracownik dokumentuje publiczne zdarzenie na terenie instytucji, nie narusza obowiązków pracowniczych – wyrok Sądu Najwyższego
- Zatrudnienie w instytucji artystycznej może nastąpić na czas nieokreślony – wyrok Sądu Najwyższego
- Dyrektor kontynuujący pracę po wygaśnięciu powołania jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę – wyrok Sądu Najwyższego
- Stwierdzenie upływu okresu powołania przed terminem jest nieważne
- Akt odwołania dyrektora instytucji kultury przed terminem powinien być należycie uzasadniony
- Dyskwalifikacja występu aktorskiego jako umowy o dzieło
- Błędy w statucie mogą spowodować jego nieważność
- Instytucja kultury nie ma uprawnień do sprzeciwu wobec kontroli ZUS

NOWOCZESNA BIBLIOTEKA 3.0

28.03.2025 10:00-15:00 ONLINE

JAK WYGRAĆ KONKURS NA DYREKTORA BIBLIOTEKI?

Praktyczne warsztaty z unikalną formułą rozmowy między ekspertami!

ZOBACZ PROGRAM →

Dyrektor Biblioteki Publicznej

Kujawsko-Pomorski Bibliotekarz roku 2023

Skontaktuj się z nami: 691 238 759, szkolenia@wip.pl

Uszycie kostiumów teatralnych może być przedmiotem umowy o dzieło – wyrok Sądu Najwyższego

Zawarta z teatrem umowa, której przedmiotem jest uszycie pojedynczych kostiumów scenicznych do określonych przedstawień dla konkretnych postaci teatralnych, choćby na podstawie rysunków scenografa, jest umową o dzieło.

Wyrok Sądu Najwyższego z 25 października 2022 r. (sygn. akt I USKP 125/21).

Stan faktyczny

Pani J. zawarła z Teatrem w K. dwie umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie kostiumów do dwóch przedstawień. Kostiumy były szyte ściśle według wskazówek i projektów scenografa. Z tytułu wykonanych umów pani J. otrzymała wynagrodzenie w kwocie za kolejne umowy: 4,5 tys. zł i 2,5 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonej wkrótce potem kontroli ZUS, umowy te uznane zostały za podstawę do objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi – Zakład zakwestionował te umowy jako umowy o dzieło i uznał je za umowy o świadczenie usług (zlecenia), z tytułu których powinny być rozliczone i odprowadzone składki. Wydał też decyzję ustalającą kwoty składek i nakazał ich zapłatę. Teatr nie zgodził się z tą decyzją i odwołał się do sądu.

Orzeczenia sądów i rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego

Sąd I instancji odwołanie oddalił. Apelacja Teatru w K. także została oddalona. Jednak SN uwzględnił skargę kasacyjną Teatru i uchylił wyrok apelacyjny, nakazując ponowne rozpoznanie sprawy.

Uzasadniając orzeczenie, SN wskazał, że zaskarżony wyrok opiera się na założeniu, zgodnie z którym oceniana umowa jest umową o świadczenie usług, a nie umową o dzieło, gdyż celem zawartych umów nie było osiągnięcie zindywidualizowanego rezultatu w postaci konkretnie określonych przedmiotów, lecz wykonywanie wielu czynności technicznych, zgodnie z posiadanymi umiejętnościami krawieckimi, polegających na uszyciu kostiumów zgodnie z wizją, koncepcją oraz wytycznymi i wskazówkami scenografa. Sąd uznał, że takie założenia są błędne.

SN przypomniał, że przedmiotem umów zawartych z Teatrem przez panią J. było uszycie kostiumów scenicznych, do określonych przedstawień dla konkretnych postaci teatralnych. Ubezpieczona otrzymywała od scenografa rysunki kostiumów dla poszczególnych postaci w sztuce teatralnej i po ich omówieniu ze scenografem przystępowała do ich wykonania. Egzemplarze kostiumów były pojedyncze, a po ich wykonaniu odbywał się przegląd oraz dokonanie w razie potrzeby odpowiednich poprawek. To oznacza z całą pewnością, że nie mogła być to praca szablonowa. Każdy z wykonanych kostiumów był inny i wymagał od ubezpieczonej jako krawcowej nie tylko zwykłych umiejętności krawieckich, polegających na szyciu według określonego, powtarzalnego wzoru, lecz także wyobraźni artystycznej, pozwalającej odtworzyć zamysł autora projektów (artysty scenografa).

W związku z tym, mimo że ubezpieczona sama nie stworzyła rzeczonych projektów, to musiała wyka-
zać się inwencją twórczą, bez której ich wierne (ale też artystyczne) odtworzenie nie byłoby możliwe.

SN podkreślił, że przyszły rezultat stanowiący przedmiot umowy o dzieło musi być z góry przewi-
dziany i określony na podstawie wskazanych w umowie podstaw, co może nastąpić nie tylko przez
zastosowanie metod opisowych, ale także przez odwołanie się do dostarczonej przez zamawiające-
go dokumentacji technicznej, projektów czy rysunków. Ponadto umowie o dzieło odpowiada prze-
widziany w kontrakcie nadzór nad wykonaniem kostiumów, który nie sprowadzał się do bieżącej
kontroli postępów w pracy, lecz stanowił sprawdzenie, czy finalny efekt odpowiada pierwotnym za-
łożeniom i ewentualnie, w przypadku wady pozwala na wskazanie zmiany sposobu wykonania. To
również wskazuje, że przedmiot umowy mógł być poddany testowi na wady fizyczne – a to przema-
wia za uznaniem zawartego kontraktu za umowę o dzieło.

Konsekwencje wyroku SN dla instytucji kultury

Umowę o dzieło można zawrzeć na wykonanie przedmiotów według określonego projektu, przy czym liczba tych przedmiotów powinna być ograniczona (wskazująca na ich pojedynczy charakter, ewentualnie wykonanie w krótkiej serii). Od wykonawcy wymagany jest także własny wkład, stanowiący o jednorazowości i szczególnym charakterze dzieła. Ostatecznym ustaleniem zawarcia umowy o dzieło jest także to, że efekty umowy mogą być sprawdzone przez zamawiającego w zakresie istnienia wad fizycznych.

Michał Culepa

prawnik, specjalista w zakresie instytucji kultury